

Ajaccio. Levendiger wordt zijn verhaal, zoodra de Fagan naar Ajaccio vertrekt, en bij zijne aankomst hoort, dat er bal is ter prefectuur. Doch deze stoort zich niet aan zulk eene kleinigheid, hij schrijft bijna op bevelenden toon aan zijne dochters — en deze verschijnen, niet weinig ontstemd, dat zij het bal moesten verlaten. Daarenboven, als stiefdochters van den prefect, durven zij met haar eigen vader niet in 't publiek te komen. De Fagan onderwerpt zich op nieuw, en vergenoegt zich er meê zijne dochters in zijn hôtel te ontvangen.

Dan komt het uit, dat een jonkman Rose het hof maakt, een protégé van den prefect. En nogmaals vervliegt eene laatste illuzie van de Fagan — hij had gehoopt na het huwelijk van zijne oudste dochter in hare woning een nieuw tehuis te vinden. Al wederom schijnt het, dat Daudet zijn held te weinig doorzicht leent. In de Fransche maatschappij is het denkbeeld van met eene *belle-mère* saam te moeten wonen voor ieder jonggetrouwde een gruwel. Voor den schoonvader wordt niet in die mate gevreesd, maar jongelieden zien liefst geen van beiden in hunne woning. De laatste illuzie van de Fagan berust dus andermaal op zwakken grond — evenals zijne speculatiën omtrent de gevolgen der echtscheiding.

Naar Parijs teruggekeerd, wordt hij althans voor een klein deel getroost door eene vriendin, Madame Hulin, eene gescheiden echtgenoot — die door de hatelijke brutaliteit van haar man genoodzaakt is geweest te scheiden. Deze vereeniging van twee door echtscheiding in nieuwe vrijheid gestelde personen schijnt gezocht. Misschien, dat evenwel de Parijsche maatschappij zoodanige ontmoeting waarschijnlijker zal vinden dan de onze. Het eigenaardige van Madame Hulin is, dat zij steeds vreest voor haar ex-echtgenoot, die zijne rechten kan doen gelden op haar eenigen ziekelijken zoon, en dat zij het plan van een tweede huwelijk met groote beslistheid verwerpt. Wanneer de Fagan zeer zwaar ziek wordt, en Madame Hulin hem met de voorbeeldigste zorg verpleegd, komen zijne dochters, ontboden per telegraaf. Zij weigeren echter in het vertrek te blijven, zoolang Madame Hulin aanwezig is. Dan echter barst de lang ingehouden toorn van den vader los, en, als een andere Koning Lear, wijst hij zijner snoode dochters de deur.

Als de moraal der geschiedenis zegt de Fagan tot Madame Hulin: — „Ah! le divorce, ce tranchement du lien, que je célébrais comme une délivrance, vous rappelez-vous, dont j'étais si joyeux, si fier . . . mais quand on a des enfants, le divorce n'est même pas une solution!”

Het schijnt of Daudet zijn roman geschreven heeft, om op de rampzalige gevolgen der echtscheiding te wijzen — maar ik meen zijne meening anders te mogen opvatten. Hij wil het mededoogen van zijne lezers voor den ongelukkigen de Fagan opwekken, omdat deze op tragische wijze lijdt. Hij heeft een dubbele schuld op zijne schouders geladen — een onberaden huwelijk gesloten met eene vrouw, wier hart het zijne nooit harmonisch heeft tegengeklopt, en hij heeft eene zeer onverstandig geregelde echtscheiding doorgedreven. Hij bukt met een verbrijzeld gemoed, hij is tragisch schuldig, maar door zijn edelen aanleg ten volle ons mededoogen waard.